

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 21P/184/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712209467
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Pagáč
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712209467.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Dušanom Pagáčom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa:

R. K., nar. XX.XX.XXXX,

bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, dieťa rodičov, matky: S.. R. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., J.. Q. XX/X, právne zastúpená Mgr. Hubertom Weisom, advokátom so sídlom v Martine, E. B. Lukáča 2, a otca: J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., A. XXX/XX, v konaní o návrhu matky na zmenu úpravy styku maloletého s otcom, takto

r o z h o d o l :

I. Otec J. K. má právo stretávať sa so synom R. K.,

nar. XX.XX.XXXX každý posledný víkend v mesiaci, v čase od piatku od 17,00 hodiny do nedele do 14,00 hodiny, cez jaré prázdniny každý kalendárny rok od pondelka od 09,00 hodiny do stredy do 19,00 hodiny, cez veľkonočné sviatky každý kalendárny rok od nedele od 09,00 hodiny do utorka do 16,00 hodiny, cez letné prázdniny každý kalendárny rok od 01.07. od 09,00 hodiny do 07.07. do 19,00 hodiny a od 01.08. od 09,00 hodiny do 07.08. do 19,00 hodiny, počas vianočných sviatkov každý párný kalendárny rok od 23.12. od 09,00 hodiny do 25.12. do 19,00 hodiny, a cez novoročné sviatky každý nepárny kalendárny rok od 30.12. od 09,00 hodiny do 03.01. do 19,00 hodiny. Otec si maloletého syna prevezme v bydlisku matky, a tam ho aj vráti. Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť. Rodičia sú povinní, ak sa stretnutie zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť, najneskôr 24 hodín pred začiatkom stretnutia.

II. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 20P/354/2010-109 zo dňa

03.05.2011, v časti o úprave stretávania sa otca s maloletým synom R..

III. Matka S.. R. R. je povinná zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške

295,48 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Otec J. K. je povinný zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 295,48 €,

do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania, ktorý bol súdu doručený dňa 25.06.2012, matka žiadala, aby súd zmenil rozsah stretávania sa otca s maloletým R. K., ktorý bol určený rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 20P/354/2010-118 zo dňa 08.06.2011. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý odmieta časté návštevy u otca. V čase keď sa mal s otcom stretnúť, začal predstierať zdravotné problémy a ťažkosti. Matka žiadala, aby súd rozhodol tak, že stretávanie sa otca s maloletým synom R. sa obmedzuje a navrhla, aby sa otec so synom stretával každý posledný víkend v mesiaci, v čase od piatku od 17,00 hodiny do nedele do 16,00 hodiny.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, správami kolízneho opatrovníka zo sociálneho prieskumu v rodine účastníkov, znaleckým dokazovaním, spisom Okresného súdu Martin sp. zn. 20P/354/2010 a 22Em/1/2013.

Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 21C/230/2009-29 zo dňa 16.02.2010, a maloletý R. bol na obdobie po rozvode manželstva zverený do osobnej starostlivosti matke S.. R. R.. Podľa tohto rozsudku bol otec zaviazaný platiť matke výživné na maloletého syna R. vo výške 150,- € mesačne.

Otec J. K. dňa 29.01.2013 podal návrh na výkon rozhodnutia vo veci úpravy styku syna s ním. Uviedol, že so synom R. nemá možnosť sa stretávať tak, ako o tom súd rozhodol rozsudkom 20P/354/2010 zo dňa 03.05.2011, a to najmä od leta roku 2012. Syn sa s ním prestal stretávať v dôsledku machinácií matky. Myslí si, že matka syna na seba viaže, čím mu nepriamo škodí. Týmto spôsobom syna „vydiera“ proti jeho osobe a vytvára napätie. Otec uviedol, že v jeho novej rodiny sa syn dobre cíti a v budúcnosti uvažoval o tom, že by sa o syna staral v režime striedavej starostlivosti. Podaním zo dňa 25.02.2013 súd vyzval matku, aby sa vyjadrila z akého dôvodu sa stretávanie sa otca s maloletým R. neuskutočňuje v určenom režime. Matka vo svojom vyjadrení uviedla, že otcovi nikdy nebránila, aby sa so synom stretával. Konanie o výkone rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým R. bolo uznesením Okresného súdu Martin č.k. 22Em/1/2013-61 zo dňa 11.09.2013 zastavené na základe návrhu otca.

Matka maloletého S.. R. R. žije so synom v trojizbovom byte na ulici J.. Q. Č.. XX/X, L. R.. Tento byt je v osobnom vlastníctve matky. Matka je zamestnaná v spoločnosti D., T..I..N.. ako obchodná manažérka. Jej priemerný mesačný príjem je 550,- €. Otec na výživu maloletého platí matke sumu 180,- € mesačne. Matka platí nájomné za byt vo výške 120,- € mesačne, a spláca hypotéku 170,- € mesačne. Maloletý R. chodí do šiesteho ročníka základnej školy. Za obedy v škole matka platí 20,- € mesačne. Maloletý R. navštevuje výtvarný krúžok, za ktorý matka platí 8,- € mesačne.

Otec J. K. býva v sedemizbovom rodinnom dome v B., spolu so svojou manželkou T. K. a spoločnou dcérou D. K. a synom manželky R. Q.. V spodnej časti tohto rodinného domu žijú otcovi rodičia.

Zo správy kolízneho opatrovníka zo sociálneho prieskumu v rodine účastníkov zo dňa 21.02.2013 vyplýva, že maloletý R. vo veci úpravy stretávania sa s otcom často mení názory, a preto doporučili znalecké dokazovanie. V aktualizovanej správe kolízneho opatrovníka zo sociálneho prieskumu zo dňa 05.12.2013 sa udáva, že maloletý sa vyjadril, že vzťah s otcom je dobrý a s otcom sa stretáva jedenkrát do mesiaca. Na základe znaleckého posudku sa kolízny opatrovník vyjadril, že predpokladom pre zdravý psychický vývoj dieťaťa je nevyhnutné, aby mal možnosť tráviť časť s obidvoma rodičmi, a zdôraznil potrebu vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a nutnosť prispôbiť program rodičov potrebám maloletého syna. Kolízny opatrovník navrhol upraviť stretávanie sa otca so synom na jeden deň v mesiaci.

Zo znaleckého posudku, ktorý vypracovala znalkyňa R.. T. J., ohľadne charakteristiky osobností rodičov vyplýva, že matka má zosilnený systém vytesňovania svojich negatív a hyperkompenzácie svojich pocitov nedostatočnosti. V tomto svetle je možné, že aj v prítomnosti syna možno nevedomky vytvára taký obraz jeho otca, ktorý upevňuje jej vlastný pozitívny sebaobraz, a to pred ňou samou ako aj pred jej synom. Je zvýšene výkonovo orientovaná. Dôležitý je pre ňu osobnostný rast a zameranie na úspech. Pri výchove je pre ňu podstatná organizácia a určenie presných pravidiel a hraníc. V rodine však dáva priestor budovaniu pocitu súdržnosti a možnosti sebavyjadrenia. Otec má v jasnej komunikácii ťažkosti a očakáva, že ostatní mu porozumejú aj bez primeranej komunikácie. Hoci je v sociálnej oblasti menej zručný, usiluje sa vytvárať blízke a trvalé vzťahy v rodinnej orientácii. Vo výchove syna je pre neho podstatné budovanie vzájomnej súdržnosti. Nekladie veľký dôraz na kontrolu, organizáciu a poriadok. Maloletý má oboch rodičov rád. Voči svojej matke vysiela viac pozitívnych citových signálov ako voči otcovi. Pretože posledný rok sa otec so synom takmer nestretával (tieto stretnutia odmietal), jeho otec mal na neho minimálny vplyv. Pokiaľ by stretnutia s otcom prebiehali tak, ako bolo súdom určené, toto stretávanie by na syna nemalo negatívny vplyv. Predpokladom je, aby obaja rodičia boli schopní adekvátne komunikovať a prispôbiť sa potrebám maloletého. Podľa súdneho znalca, rodičia maloletého R. majú problémy medzi sebou komunikovať a ich vzťah je poznačeným nedoriešeným vnútorným konfliktom z rozpadu manželstva. Vzhľadom na to, že maloletý R. odmieta stretávať sa s otcom tak, ako bolo súdom určené, z psychologického hľadiska by nebolo veľmi vhodné, aby bol nútený sa s otcom stretávať proti svojej vôli. Najvhodnejším model by bol, ak by sa rodičia vedeli pružne prispôbiť R. programu. Maloletý R. by sa chcel s otcom stretávať tak, ako mu to bude vyhovovať. Podľa znalkyne dôvodom odmietnutia stretávania sa syna s otcom sú otvorené odmietavé signály otca voči matke, pravdepodobné skryté negatívne hodnotenia otca matkou, emočne manipulatívne správanie otca. Do úvahy prichádzajú aj také motívy, ktoré súvisia s R. individualizáciou. Súdna znalkyňa záverom konštatuje, že dieťa by sa nikdy nemalo stať nástrojom práva rodičov, aby svoje dieťa videli.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Z týchto dôvodov súd porovnával pomery, ktoré existovali v roku 2010, keď súd naposledy upravil stretávanie sa otca s maloletým synom R., so súčasnými pomermi. Hodnotil vplyv stability výchovného prostredia a potrebu zabezpečiť riadnu výchovu maloletého. Vyším cieľom, ako je stabilita výchovného prostredia je však zabezpečenie riadnej výchovy maloletého. Záujem na riadnej výchove maloletých detí predpokladá starostlivosť zo strany oboch rodičov. Dieťa má právo, aby udržiavalo pravidelný rovnocenný a rovnoprávny styk s obidvomi rodičmi.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Z týchto dôvodov súd maloletého R. vypočul, a to bez účasti jeho rodičov. Názor maloletého dieťaťa nie je možné chápať ako určujúci, pretože vyhodnotenie názoru dieťaťa je často krát veľmi zložitá a závisí od miery ako je zo strany niektorého z rodičov ovplyvňovaný a programovaný. Maloletý R. vyjadril svoju predstavu o stretávaní sa s otcom.

Súd zohľadnil skutočnosť, že otec sa s maloletým synom, ktorý má už dvanásť rokov, posledný rok nestretával skoro vôbec, a prihliadol na predstavu maloletého o rozsahu stretávania sa s otcom. Zohľadnil viaceré vyjadrenia zástupcu kolízneho opatrovníka, ako aj závery znaleckého posudku. Z týchto dôvodov rozsah stretávania sa otca s maloletým synom tak, ako bol určený rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 20P/354/2010-109 zo dňa 03.05.2011, mierne zmenil (obmedzil) a to tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Predstava, že súdne rozhodnutie môže vyriešiť vnútorný konflikt rodičov vyplývajúci z rozpadu ich manželstva, a tým zlepšiť ich nedostatočnú až nulovú vzájomnú komunikáciu, je mylná. Dobrá vzájomná komunikácia a uprednostnenie potreby riadnej výchovy maloletého syna pred vlastnými záujmami, je pre zabezpečenie výchovy syna R. rozhodujúce.

Štát zaplatil za znalecký posudok č. 1/2013, ktorý vypracovala súdna znalkyňa Mgr. Slávka Jašková, sumu 590,96 €. Predmetom znaleckého posudku bolo psychologické posúdenie osobnostných predpokladov rodičov, ako aj ďalších otázok potrebných pre rozhodnutie o zmene úpravy stretávania sa otca s maloletým synom. Vypracovanie znaleckého posudku bolo v záujme oboch rodičov. Z týchto dôvodov súd zaviazal rodičov, aby štátu nahradili vynaložené trovy konania, a to každého z rodičov v rovnakom rozsahu. Matka S.. R. R., ako aj otec J. K. sú povinní zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 295,48 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Podľa § 148 ods. 1 O.s.p., štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Podľa § 148 ods. 2 O.s.p., súd môže uložiť svedkom, znalcom alebo tým, ktorí pri dokazovaní mali nejakú povinnosť, aby nahradili štátu trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak ich zavinili.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie sa mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, trojmo (§ 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 OSP).